

DETSKÝ DOMOV PEČEŇADY
922 07 Pečeňady 66 okres Piešťany

V Pečeňadoch, 15.03.2017

Mgr. Eva Martinkovičová
riaditeľka detského domova

OBSAH VÝROČNEJ SPRÁVY:

Úvod

I. Základné údaje organizácie

II. Vízia a stratégia detského domova

III. Prehľad strategických činností vykonávaných v roku 2016

ÚVOD

V našom detskom domove už 60 rokov odvádzame množstvo náročnej no zmysluplnej práce v starostlivosti o deti odlúčené od svojich vlastných rodín. V celej histórii náhradnej starostlivosti o deti sa v rôznych obdobiach zdôrazňovali rôzne hodnoty. Je skutočne v najlepšom záujme detí odlúčených od svojich vlastných rodín návrat od inštitucionálnej výchovy k hodnote RODINY, ktorá je tým najprirodzenejším prostredím pre vývin a výchovu dieťaťa. Ak sa vlastná rodina dieťaťa ocitne v kríze a z akéhokoľvek dôvodu nie je schopná uspokojovať potreby dieťaťa, či dokonca je dieťa akútne ohrozené, musí svoju rodinu dočasne alebo natrvalo opustiť. Uplynulý rok sa niesol v duchu princípov deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti. V priebehu roka 2016 sme poskytovali starostlivosť celkom 57 deťom a mladým dospelým v 4 samostatných skupinách, 6 profesionálnych rodinách a v dvoch bytoch pre mladých dospelých. Deti umiestnené v našom detskom domove majú za sebou rôznu históriu a pred sebou rôznu perspektívu stáleho domova. Sú medzi nimi deti, ktoré po krátkom čase našli osvojiteľskú alebo pestúnsku rodinu, ale niektoré deti žijú v našom detskom domove už niekoľko rokov a postupne sa pripravujú na odchod do dospelosti. V minulom roku sa nikomu z rodičov našich detí nepodarilo naplniť podmienky pre ich návrat domov, no niektoré deti obnovili, či zintenzívnili svoje kontakty s vlastnou rodinou. Naším cieľom je, aby malo každé dieťa a mladý dospelý, ktorý opúšťa náš detský domov, mal aspoň jednu blízku vzťahovú osobu.

Pre mňa osobne bol uplynulý rok, rokom plným výziev a hľadanie nových možností pre využitie potenciálu nášho tímu i nášho zariadenia vôbec. Chcem poďakovať mojim kolegom za trpezlivosť, ústretovosť a podporu pri príprave transformačného plánu detského domova, ktorý sa stáva bezpečným dočasným riešením pre „naše“ deti. Verím, že aj v budúcom roku sa budeme môcť naďalej spoločne starať a rozvíjať deti, posilňovať ich sebahodnotu a najmä im dávať pocit, že sú milované a majú v niekom istotu. A aby sme si mohli veriť, musíme veriť vo svoje schopnosti, resp. vedomosti. A aby si „naše“ deti mohli veriť, potrebujú našu podporu. Len človek, ktorý je presvedčený o svojej pravde, za ňu môže bojovať. *Krásne to vystihuje príbeh čmeliaka, ktorý by vraj vzhľadom na svoju váhu a veľkosť krídel vôbec nemal lietať. On o tom ale nevie, narodil sa, naučil sa lietať a lieta. Nikto mu nikdy nevysvetlil, že podľa zákonov fyziky by možno nemal. Je presvedčený, že lietať vie, tak lieta a zákony aj s fyzikmi sú mu ukradnuté...*

Mgr. Eva Martinkovičová
riaditeľka detského domova

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE ORGANIZÁCIE

Názov organizácie: Detský domov Pečeňady

Sídlo organizácie: Pečeňady 66, 922 07

Právna forma: štátna organizácia

IČO: 00351644

DIČ: 2020531062

Štatutárny zástupca: Mgr. Eva Martinkovičová – riaditeľka DeD

Kontakt: 033/2433042

E-mail: opora@stonline.sk

Rozpočet organizácie:

Pridelené finančné prostriedky v roku 2016 vo výške 765 355,00 € boli vyčerpané na 100%.

II. VÍZIA A STRATÉGIA DETSKÉHO DOMOVA

Náš detský domov poskytuje starostlivosť o deti a mladých dospelých vo veku od 0 – 25 rokov podľa Zákona č. 305 / 2005 o Sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. O deti sa staráme v štyroch samostatných skupinách a v šiestich v profesionálnych rodinách. V priebehu roku 2016 sme vytvorili podmienky pre starostlivosť 57 detí a mladých dospelých. K 31.12.2016 bol počet detí 48 a boli rozložené nasledovne: v 1. samostatnej skupine bolo umiestnených 7 detí, v 2. samostatnej skupine 9 detí, v 3. samostatnej skupine 6 detí, v 4. samostatnej skupine 7 detí. V profesionálnych rodinách sme mali v roku 2016 umiestnených 16 detí. Samostatné byty využívali na konci roka 2016 traja mladí dospelí.

Víziou nášho detského domova je zabezpečiť deťom rodinný život transformáciou detského domova na zariadenie pre pomoc rodine na komunitnej úrovni.

V súlade s touto víziou podriadujeme v spolupráci s ÚPSVaR všetky naše činnosti týmto cieľom:

1. Podpora vlastnej rodiny dieťaťa, jej schopností zabezpečiť dieťaťu bezpečné vzťahy a výchovné prostredie.
2. Ak bolo dieťa „odtrhnuté“ od matky, rodiča alebo inej osoby, ktorá sa o neho starala, je potrebné toto puto znovuobnoviť (dieťa sa vráti do svojej vlastnej rodiny).
3. Ak nie je znovuobnovenie prvého putá s rodičom z akýchkoľvek príčin možné, treba pre dieťa hľadať tzv. „trvalé riešenie“. To znamená sprostredkovať a zabezpečiť nový hlboký vzťah (puto) s inou osobou.
4. Príprava starších detí a mladých dospelých na osamostatnenie sa.

Hodnoty, ktoré vyznávame pri starostlivosti o deti:

- **Najlepší záujem dieťaťa**
V každej činnosti a rozhodnutí musí byť kladený dôraz na najlepší záujem dieťaťa, rešpekt k jeho právam a potrebám.
- **Úcta k rodine**
Úcta k rodine je kľúčovým predpokladom naplňovania cieľov humanistickej výchovy. Priamo sa prejavuje v pozitívnom prístupe k dieťaťu a jeho rodine a v dôvere v potenciál rodiny.
- **Odbornosť a profesionalita**
Starat' sa o dieťa niekoho iného, si vyžaduje disponovať istými špecifickými zručnosťami, ktoré čiastočne vychádzajú z osobných životných skúseností, avšak vyžaduje si aj neustále dopĺňanie vzdelania, získavanie nových zručností a aj rozvoj osobnosti.
- **Bezpodmienečné prijatie dieťaťa**
Osobnosť každého dieťaťa je jedinečná. Dieťa prichádza do detského domova so svojou vlastnou históriou, ktorú je nevyhnutné akceptovať. Akceptácia znamená prijať dieťa také, aké je, bez predsudkov a negatívnych hodnotení. „Miluj ma, aj keď som sa zašpinil, lebo keby som bol čistý, miloval by ma každý.“ (J. Prekopová).

- **Tímovosť**
Starostlivosť i deti odlúčené od svojej rodiny je veľmi komplexná a vyžaduje tímový prístup. Všetci zainteresovaní (zamestnanci ale aj dieťa a rodina) musia mať spoločný cieľ a spolupracovať na jeho dosiahnutí.
- **Work-life balance**
Práca v detskom domove vyžaduje celého človeka. Je to viac než zamestnanie – je to povolanie. A ako také sa nedá vykonávať bez vysokej dávky nadšenia a schopnosti sebamotivácie. Preto je nevyhnutné vytvárať také pracovné prostredie, ktoré zamestnancom umožní rozvíjať ich pracovný potenciál a súčasne sa môžu venovať svojmu osobnému životu a rodine.
- **Otvorená komunikácia**
Komunikácia je základným nástrojom pre efektívnu tímovú spoluprácu. Otvorenosť v komunikovaní aj citlivých tém je dôležitou hodnotou tímu okolo dieťaťa a jeho rodiny.
- **Iniciatívnosť**
Každý deň bez stálosti a nejasnej perspektívy zanecháva stopy na sebahodnote dieťaťa odlúčeného od svojej rodiny. Preto všetci zamestnanci sú povinní iniciatívne plánovať a riešiť situáciu dieťaťa v čo najkratšom čase.
- **Transparentnosť**
Transparentnosť v sebe nesie schopnosť prevziať zodpovednosť za všetky rozhodnutia ohľadom dieťaťa. Každý krok vo svojej práci musia zamestnanci vedieť zdôvodniť tak, aby boli ich rozhodnutia transparentné.
- **Jednotnosť**
Princíp jednotného prístupu je nevyhnutný pre všetkých ľudí, ktorí sa zúčastňujú na starostlivosti a výchove dieťaťa umiestneného v detskom domove.

Naším **zámerom** je:

- Rozvíjať vlastných zamestnancov
- Aktívne zapájať biologických rodičov do sanácie vlastných rodín
- Prizývať k spolupráci odbornú verejnosť
- Vytvárať rodinné podmienky pre život dieťaťa, pre jeho rozvoj a samostatnosť

III. PREHLAD STRATEGICKÝCH ČINNOSTÍ VYKONÁVANÝCH V ROKU 2016

Rozvíjame vlastných zamestnancov

„Keď som mal 5 rokov, mamička mi povedala, že kľúčom života je šťastie. Keď som prišiel do školy, učiteľka sa ma spýtala, čím chcem byť, keď vyrastiem. Povedal som "šťastný".

Povedala mi, že som nerozumel otázke. Ja som povedal, že ona nerozumie životu.“

(J. Lennon)

„Naše“ deti prejavujú rôzne potreby a individuálne charakteristiky. Starostlivosť o ne preto vyžaduje špecifické zručnosti a neustále vzdelávanie sa a tiež podporu profesionálnych rodičov. V uplynulom roku v našej organizačnej štruktúre zabezpečovalo komplexnú starostlivosť o deti 39 zamestnancov. Z toho 5 odborných zamestnancov (2 psychologičky, 1 špeciálny pedagóg, 2 sociálne pracovníčky), 12 vychovávateľov, 10 pomocných vychovávateľov, 6 profesionálnych rodičov a 6 ďalších zamestnancov. Všetci pedagogickí, odborní zamestnanci, profesionálni rodičia boli zaradení do plánu vzdelávania. Všetci zamestnanci si vypracovali vlastný plán osobnostného rozvoja, do ktorého zahŕňali aj aktivity súvisiace s rozvojom ich odborných zručností a osobnostných kompetencií. Pedagogickí a odborní zamestnanci spĺňajú požadované kvalifikačné predpoklady. Na konci roka 2016 sa nám podarilo zamestnať šiesteho zamestnanca do samostatnej skupiny v Trebaticiach.

Konkrétne aktivity:

V **kontinuálnom vzdelávaní** podľa zákona o pedagogických a odborných zamestnancoch pokračoval jeden pedagogický zamestnanec (získal druhú atestáciu).

Odborní zamestnanci si rovnako rozširovali svoje kompetencie a dopĺňali vedomosti v príslušných odboroch:

- Mgr. Andrea Hudeková – psychologička, pokračovala v špecializačnom štúdiu poradenskej psychológie na SZU v Bratislave. Zúčastnila sa vzdelávania zameraného na využitie projektívnej metódy ROR a tiež na využitie terapeutických kariet. Absolvovala tiež vzdelávanie v programe KUPOZ a zúčastnila sa konferencii: „Ohrozené dieťa (v Brne), Prenatálne dieťa (v Bratislave), Mosty k rodine (v Bratislave, aktívna účasť).
- Mgr. Lucia Bokorová – psychologička, pokračovala v dlhodobom terapeutickom výcviku (Logoterapia), absolvovala kurz na využitie terapeutických kariet a vzdelávanie v programe KUPOZ.
- Mgr. Jozef Poláš – vedúci úseku starostlivosti o deti, sa zúčastnil vzdelávacích programov týkajúcich sa domáceho násillia a zneužívania detí a vzdelávania v programe KUPOZ.
- Mgr. Eva Martinkovičová, riaditeľka, sa už štvrtý rok zúčastňovala manažérskeho vzdelávania pod vedením PhDr. Lorenca.
- V rámci pravidelných mesačných porád odborní zamestnanci detského domova si pripravili vzdelávacie workshopy na témy: vzťahová väzba, poruchy správania, akceptácia dieťaťa, efektívne výchovné metódy, účelné využívanie voľného času, výklad novely zákona o rodine, otázky deinštitucionalizácie, metodické usmernenie k tvorbe plánov na osamostatnenie sa.

Supervízia sa v našom detskom domove realizovala podľa ročného plánu supervízie. Vychovávatelia a pomocné vychovávateľky absolvovali 12 hodín skupinovej supervízie, profesionálni rodičia 6 hodín skupinovej supervízie a po 2 hodiny individuálnej supervízie. Odborní zamestnanci po 3 hodiny.

Finančné prostriedky čerpané v roku 2016 na supervíziu boli v hodnote 1606,05 € a prostriedky čerpané na vzdelávanie v roku 2016 boli v sume 1832,60 €.

Zapájame rodiny

*„Ak dáš človeku rybu, nasýtiš ho pre tento deň. Ale ak ho naučíš ryby loviť, nasýtiš ho pre celý život.“
(čínske príslovie)*

V priebehu roka 2016 sme prijali do nášho detského domova **11 detí** – dve súrodenecké skupiny (6 detí) a 5 maloletých detí. V prípade oboch súrodeneckých skupín sme zrealizovali **prípadové konferencie** a zúčastňovali sa aktívne na rozvoji rodičovských zručností s cieľom návratu detí domov. V prípade dvoch prijatých detí sme prípadovú konferenciu nezrealizovali, lebo sa nepodarilo sa zabezpečiť účasť rodičov. V prípade ďalších 2 detí plánujeme prípadovú konferenciu zrealizovať hneď na začiatku roka 2017. Jedno prijaté dieťa bolo okamžite po príchode pripravované na náhradnú rodinnú starostlivosť.

Naopak **9 detí a mladých dospelých** v priebehu roka 2016 odišlo z nášho detského domova.

Dve deti boli premiestnené rozhodnutím súdu do iného zariadenia. Dve deti mali zrušenú ústavnú starostlivosť vďaka odchodu do náhradnej rodiny: 15-ročné dievča sa dostalo do **náhradnej osobnej starostlivosti**. 6-mesačné dievčatko bolo umiestnené do **predosvojiteľskej starostlivosti**. Ďalšieho 7-ročného chlapca sme pripravovali do náhradnej rodinnej starostlivosti (pestúnska starostlivosť) - po úspešných interakciách nebol tento proces ešte ukončený, čakáme na súdne rozhodnutie.

V roku 2016 sa rozhodli ukončiť svoj pobyt v detskom domove **5 mladí dospelí**. Všetci sa osamostatnili za podpory svojej biologickej rodiny. Ďalší 3 mladí dospelí (dve dievčatá a jeden chlapec) pokračujú vo využívaní bytov, ktoré slúžia pre účely mladých dospelých.

Priemerná dĺžka pobytu dieťaťa v našom detskom domove bola k 31.12.2016 **4,21 roka**.

Finančné prostriedky vynaložené na krátkodobé a dlhodobé pobyty detí v biologických rodinách a v rodinách blízkych osôb, boli v celkovej sume 3 972,10 €. Návštevy v rodinách boli realizované služobnými vozidlami. Finančné prostriedky (PHM) vynaložené na cesty do biologických rodín detí a na prípadové konferencie (ÚPSVaR Trnava, ÚPSVaR Piešťany) boli v roku 2016 približne vo výške 250,- €.

V rámci **pohľadávok** v súvislosti s neplnením vyživovacej povinnosti, sme v roku 2016 riešili 94 rodičov a celková suma nezaplatených pohľadávok je vo výške 192 585,92 €. Z dôvodu úmrtia lebo premlčania bolo v prípade 4 rodičov upustené od pohľadávky, a to výške celkom 1 289,15 €.

Prizývame k spolupráci odbornú verejnosť

„Stretnúť sa spolu je začiatok, vydržať spolu je napredovanie a pracovať spolu je úspech.“ (H. Ford)

V roku 2016 sme pokračovali v **spolupráci** s viacerými organizáciami, inštitúciami a individuálnymi sponzormi a priateľmi detského domova. Pre deti a mládež boli zabezpečené vzdelávacie aktivity rozvíjajúce sociálne zručnosti – prizvaní odborníci (protidrogová prevencia, prevencia kriminality, asociálne správanie - polícia z OO PZ Vrbové).

V rámci **šírenia dobrého mena** sa naši zamestnanci aktívne zúčastňovali rôznych konferencií a viedli vzdelávacie semináre (Mosty, koordinačné stretnutia k problematike násilia na deťoch,...), siedmi zamestnanci sa stali členmi Fóra riaditeľov a zamestnancov DeD, príklady dobrej praxe šíria viacerí zamestnanci prostredníctvom metodických stretnutí s inými detskými domovmi a inými odborníkmi v oblasti NRS (SPDDD Úsmev ako dar, ÚPSVaR, príslušné obecné a mestské úrady,...).

V spolupráci so sponzormi a priateľmi detského domova sme organizovali rôzne **športové, kultúrne podujatia** (kultúrne vystúpenia pre dôchodcov EBO, kultúrne vystúpenie na vianočnom večierku zamestnancov VÚJE Trnava, spoločná akcia s DSS Plavecké

Podhradie,..). Hráči amerického futbalu z Bratislavy trikrát za rok zorganizovali športové podujatie pre deti na pôde detského domova. Deti sa zúčastnili akcií organizovaných Demokratickou úniou žien z Vrbového (karneval, oslava MDD, športové popoludnie na gymnáziu vo Vrbovom).

Okrem pravidelných dlhoročných sponzorov, aktivity detského domova podporuje aj **občianske združenie**, ktoré bolo založené pri Detskom domove v Pečeňadoch. Spevácky zbor CANTUS Bratislava realizovali aj v roku 2016 ako aj v predchádzajúcich rokoch brigádu na čistenie priľahlého parku a okolia detského domova.

V rámci sponzorských príspevkov bolo **podporené štúdium jednej vysokoškoláčky**.

10 mladých dospelých a detí vo veku od 15 rokov sa zapojilo do projektu cezhraničnej spolupráce „Inovaci to začína“ zameraného na rozvoj zručnosti detí a mladých dospelých.

Vytvárame rodinné podmienky pre život dieťaťa, pre jeho rozvoj a samostatnosť

„Pokiaľ budete rybu súdiť podľa jej schopnosti vyliezť na strom, bude celý život žiť v presvedčení, že je hlúpa.“

(A. Einstein)

Vzdelávanie detí:

V roku 2016 materskú školu v Pečeňadoch navštevovalo štyri deti, v Malženiciach jedno dieťa a v Trebaticiach dve deti. Základnú školu vo Veľkých Kostolňanoch navštevovalo 12 detí, v Trebaticiach 1 dieťa, vo Vrbovom 4 deti, Špeciálnu základnú školu vo Vrbovom 2 deti, Špeciálnu základnú školu 2 deti, Základnú školu v Trnave 1 dieťa, v Hlohovci 2 deti, Materskú školu v Piešťanoch 1 dieťa. Strednú odbornú školu v Piešťanoch 1 mladá dospelá, v Trnave 4 deti. Jedna vysokoškoláčka – ukončila magisterské štúdium na VŠZaSP sv. Alžbety v Bratislave.

Výchova a rozvoj detí v profesionálnych rodín:

V roku 2016 sme poskytovali starostlivosť 16 deťom (od 0 do 16) v 6 profesionálnych rodinách. Výchova v týchto podmienkach je najviac podobná ich prirodzenému prostrediu. Veľký význam vnímame v stabilite rodín (nulová fluktuácia) a tiež v tom, že všetky profesionálne rodiny žijú v rodinných domoch, okolie ktorých poskytuje veľmi dobré podmienky na voľnočasové aktivity detí.

Príprava na osamostatnenie sa mladých dospelých:

V roku 2016 sme poskytovali starostlivosť celkom 8 mladým dospelým. Prípravu na ich postupné osamostatnenie sme realizovali v podmienkach dvoch samostatných bytov, kde mladí dospelí samostatne hospodária a rozvíjajú svoje sociálne zručnosti pod vedením svojich vychovávateľov z pôvodných samostatných skupín.

Výchova a rozvoj detí v podmienkach samostatných skupín:

V detskom domove v Pečeňadoch sa nachádzajú tri samostatné skupiny rodinného typu a jedna je v rodinnom dome v Trebaticiach. Našou snahou je, životné podmienky detí v detskom domove čo najviac priblížiť rodinným podmienkam. Vzhľadom k tomu, že samostatné skupiny sú umiestnené v prostredí obce, aj viaceré aktivity sú zamerané na rozvoj pracovných zručností, ktoré môžu deti realizovať v priľahlom parku, ovocnom sade, v zeleninovej záhrade a tiež v hospodárskom dvore. Voľnočasové aktivity trávia deti na viacúčelovom ihrisku.

V roku 2016 sme podporovali **športové talenty** detí v našom detskom domove. Osem detí pravidelne navštevovalo tréningy vo futbalových kluboch v priľahlých obciach a v meste Trnava. Deti navštevujúce Základnú školu vo Veľkých Kostolčanoch, v Trebaticiach a vo Vrbovom, využili možnosť zapojenia sa do krúžkov v rámci školy.

26 detí pravidelne **navštevovalo svoju biologickú rodinu**, prípadne širšiu rodinu formou víkendových a prázdninových pobytov. Výška finančných prostriedkov na stravnú jednotku pre deti počas týchto pobytov bola 3 972, 10 €.

V roku 2016 sme zorganizovali viaceré **letné tábory**. Letného tábora od 01. 07. do 15. 07. 2016 sa zúčastnili všetky deti z detského domova (Tajov). Druhý tábor (Tajov), ktorý bol organizovaný od 16. 08. do 30.08. 2016, bol pripravený pre 20 detí. Sedemdňového zimného tábora sa zúčastnilo 20 detí. Celkové finančné prostriedky vynaložené na pobyty detí v roku 2016 boli vo výške 11 158,70 €.

4.samostatná skupina v Trebaticiach

Byty pre mladých dospelých

Multifunkčné ihrisko

Zeleninová záhrada

Hospodársky dvor

Pril'ahlý park